

vati svého syna Jana K., jemuž je 28 let a jenž je výdělků schopný, a žalovaní ani netvrdili, že ho živí i šatí proto, že výdělečné práce, ač se o ni snaží, nikde dostati nemůže. Nemohli proto nižší soudy přihlížeti k svědecké výpovědi Jana K., že se dosud o práci nikde neucházel, poněvadž ví, že práce není, ale kdyby bylo možno, že by si rád vydělával. To, že pomáhá při polních pracích svým známým z ochoty a zdarma, nic na věci nemění, neboť podle § 1 vyživ. zák. jest povinen vykonávati činnost výdělečnou, aby z jejího výtěžku mohl řádně dostati vyživovacímu závazku vůči svému žalujícímu dítěti. Pokud dovolatelé uplatňují, že ani za podmínek § 3 vyživ. zák. neměli býti odsouzeni k placení výživného za dobu budoucí, nelze jim přisvědčiti. Podle § 3 uved. zák. jest podporovatel osoby k výživě povinné zavázán s ní rukou společnou a nedílnou za dávky příslušící oprávněnému za dobu, po kterou poskytoval podporu. Z této solidárnosti závazku podporovatele za dávky povinného, opětuující se v budoucnosti, plyne, že lze podle § 3 vyživ. zák. žalovati i na plnění, která se stanou splatná po vynesení rozsudku, tedy v budoucnosti, ovšem jen po dobu, dokud se bude podpora ta poskytovat (rozh. č. 857 Úr. sb.).

Čís. 16113.

Ručení dědice, který opominul navrhnouti svolání věřitelů za pozůstalostní dluhy.

Pro rozsah ručení nerozhoduje, že pozůstalostní jmění bylo vyčerpáno uspokojením věřitele, který se, nevyčkav odevzdání pozůstalosti, uspokojil exekučně, nýbrž jediné to, že v pozůstalosti bylo jmění, z něhož by dosud neuspokojený věřitel dosáhl aspoň poměrného uspokojení, kdyby bylo k svolání došlo.

Dědic nemůže namítati, že se přihlásil výmínečně.

(Rozh. ze dne 20. května 1937, R I 529/37.)

Srv. rozh. č. 9452, 10171, 10673 Sb. n. s.

Žalující Československý stát se na žalovaném domáhá zaplacení částky 38.769 Kč 70 h, t. j. hodnoty členského podílu a čekatelského vkladu zemřelé Olgy V. u Stavebního družstva v S., kteroužto částku pozůstalostní soud odevzdal odevzdací listinou z 12. října 1931 žalovanému jako dědici po Olze V. přihlášenému se k této pozůstalosti ze zákona výmínečně. Svůj nárok vůči pozůstalosti po Olze V. odůvodnil žalující stát tím, že zůstavitelka Olga V. jako pokladní úřednice československých státních drah nedovolenou manipulací s jízdenkami způsobila státu škodu ve výši 114.436 Kč 60 h. Pohledávku tou v uvedené výši přihlášenou k pozůstalostnímu řízení bylo ředitelství čs. státních drah pozůstalostním soudem poukázáno na pořad práva, ježto ji žalovaný neuznal za pozůstalostní dluh. Žalovaný mimo jiné namítl proti žalobě, že z pozůstalosti po Olze V. nic neobdržel, ježto jediné pozů-

stalostní jmění, t. j. pohledávka za Stavebním družstvem v S. byla exekučně zabavena a přikázána k vybrání jiné věřitelce Olgy V. Marii V. pro pohledávku 37.828.10 Kč s úroky a útratami a tou také byla vybrána, takže žalovaný jako výminečný dědic z pozůstalosti nic nedostal a nemůže tudíž nic platit, a dále že pohledávka pozůstalosti za jmenovaným družstvem nečinila 28.769 Kč 71 h, jak tvrdí žalobce, nýbrž jen 26.000 Kč, že z pohledávky té musily by býti zaplaceny útraty pojednání pozůstalosti ve výši 953 Kč 20 h a výlohy nemoci a pohřbu ve výši 7.391 Kč 10 h, takže na ostatní věřitele by zbylo jen 17.655.70 Kč. Ostatně by prý i z této částky mohla žalobci připadnouti toliko poměrná část se zřením na ostatní dluhy pozůstalostní. S o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d uložil prvému soudu, aby po právní moci zrušujícího usnesení znova rozhodl. D ů v o d y: Prvý soud zamítl žalobu jediné proto, že celé pozůstalostní jmění po zemřelé Olze V. bylo vyčerpáno, aniž z něho žalovaný, jenž se přihlásil k pozůstalosti s dobrodiním inventáře, něco obdržel. Žalobce právem napadá tento názor jako nesprávný. Dědic, přihlásivší se k pozůstalosti výminečně, nemůže se totiž brániti proti žalobě věřitelově tím, že snad ostatní věřitelé dostali již tolik, kolik činí pozůstalostní aktiva (rozh. č. 9452, 10171 Sb. n. s.). Mohl by jen namítati, že žalující věřitel byl uspokojen do výše pozůstalostních aktiv, anebo že již dostal aspoň to, co by na něho připadlo při použití pozůstalosti k uspokojení věřitelů podle zákonného pořádku, po případě, že žalující věřitel více požadovati nemůže. Posléz uvedeným způsobem se žalovaný proti žalobě skutečně bránil, tvrdě, že by v nejkrajnějším případě žalobce mohl požadovati jen kvotu odpovídající poměru jeho pohledávky k pohledávce druhého věřitele Marie V., t. j. podle výpočtu žalovaného 13.226 Kč 26 h. Není tudíž novotou, jak se žalovaný ve svém odvolacím sdělení snaží dovoditi, když žalobce poukazuje na ustanovení § 815 obč. zák., neboť žalovaný sám tvrdil skutečnosti týkající se řečeného předpisu. K tomu jest ještě dodati, že jest právě jen věcí dědice, aby vznesl námitku svého omezeného ručení a ji ve všech směrech náležitě odůvodnil. Odvolací důvod nesprávného posouzení věci po právní stránce jest tudíž splněn a z toho zároveň vyplývá i důvodnost výtky, že řízení zůstalo neúplné, poněvadž se první soud nezabýval otázkou, zda žalobní nárok jest co do svého důvodu po právu. Bylo proto rozhodnuto, jak shora uvedeno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y :

Žaloba byla podána na žalovaného jako dědice, kterému byla po přijetí jeho výminečné přihlášky dědické k pozůstalosti po Olze V. proti níž prý příslušela žalobci pohledávka 114.436 Kč 60 h, uvedená pozůstalost odevzdána s částkou 38.769 Kč 70 h. Jest tudíž v souzeném sporu posouditi, zda a do jaké výše ručí žalovaný po odevzdání pozůstalosti po Olze V. za zažalovaný pozůstalostní dluh, aby mohlo býti rozhodnuto, zda jest ho jako osobního dlužníka žalobcova odsouditi k zaplacení celého zažalovaného peníze či aspoň nějaké jeho části,

a uvážiti, jaký právní význam má námitka žalovaného, že z pozůstalosti po Olze V. nic neobdržel, ježto uvedenou námitkou žalovaný též uplatnil, že v době odevzdání pozůstalosti bylo pozůstalostní jmění již jiným věřitelem vyčerpáno, že on sám po odevzdání pozůstalosti ani žádného věřitele nemohl uspokojiti a neuspokoji a že tudíž není pro nedostatek pozůstalostního jmění ani povinen uspokojiti žalobce. Odvolací soud nepokládal za potřebné, aby správnost této námitky žalovaného byla zjišťována, vycházejí z právního názoru, že i kdyby žalovaný prokázal svou námitku, nemělo by to pro rozhodnutí sporu významu, když žalovaný, opominuv navrhnouti podle § 813 obč. zák. svolání pozůstalostních věřitelů, mohl by proti žalobnímu nároku s úspěchem jediné namítnouti, že žalobce byl z pozůstalostního jmění natolik uspokojen, kolik se mu z něho podle zákona mělo dostat. Dovolací soud schvaluje tento právní názor odvolacího soudu. Žalovaný nepopřel, že nepožádal o svolání pozůstalostních věřitelů podle § 813 obč. zák., a jest proto jen posouditi, jaké právní následky má toto opominutí žalovaného pro rozsah jeho ručení za pozůstalostní dluhy, třebaže se přihlásil k pozůstalosti výmínečně. Opomine-li dědic požádati podle § 813 obč. zák. o svolání pozůstalostních věřitelů, ručí jim podle § 815 obč. zák., třebaže se byl přihlásil k dědictví s výhradou, celým svým jměním do té míry, pokud by byli dosáhli zaplacení, kdyby se bylo použilo pozůstalosti k uspokojení věřitelů podle zákonného řádu. Z uvedeného doslovu § 815 obč. zák. vyplývá jasně, že pro rozsah ručení dědice, který opominul požádati za svolání pozůstalostních věřitelů, jest zcela nerozhodné, že pozůstalostní jmění bylo vyčerpáno uspokojením věřitele, který, nevyčkav odevzdání pozůstalosti dědici k ní se přihlásivšímu, svou pohledávku proti pozůstalosti zažaloval a uspokojil se nuceně z pozůstalostního jmění, a že záleží jediné na tom, že v pozůstalosti bylo jmění, z kterého by pozůstalostní věřitel byl dosáhl aspoň poměrného uspokojení své pohledávky, kdyby bylo došlo k svolání pozůstalostních věřitelů. Rozsah ručení dědice, opominuvšího požádati o svolání pozůstalostních věřitelů, až do této míry jest tudíž přímým následkem jeho opominutí požádati o svolání pozůstalostních věřitelů a není dále třeba žádného dalšího zavinění dědice na neuspokojení věřitele, který se domáhá zaplacení své pohledávky po odevzdání pozůstalosti ze jmění dědice samého. Tento rozsah ručení dědice přihlásivšího se výmínečně k pozůstalosti a opominuvšího požádati podle § 813 obč. zák. o svolání pozůstalostních věřitelů plyne nejen z jasného doslovu ustanovení § 815 obč. zák., ale i z materiálů k řečenému ustanovení (Ofner, svazek II, str. 291), neboť materiálů ty dosvědčují, že bylo zvoleno přísnější osobní ručení dědice, který opominul požádati o svolání pozůstalostních věřitelů, i když by celé pozůstalostní jmění bylo vyčerpáno uspokojením některého pozůstalostního věřitele. Je-li tomu tak, není žalovaný oprávněn dovolávati se proti žalobě omezenosti svého ručení z důvodu, že se k pozůstalosti po Olze V. přihlásil výmínečně podle § 802 obč. zák., a jest třeba jednati o žalobě dále, aby mohl býti zjištěn skutkový podklad pro rozsah osobního ručení žalovaného za žalovanou pohledávku. Dovojuje-li žalovaný, že se žalobce v odvolání nepřipustně dovolává ustanovení § 815 obč. zák., ježto prý

na soudě prvé stolice nepřednesl, že žalovaný nepožádal o svolání pozůstalostních věřitelů, není ani tato námitka odůvodněna. Žalobce v odvolání jen vyvracel námitku žalovaného, že je zproštěn ručení za žalovanou pohledávku, poněvadž prý pozůstalostní jmění bylo vyčerpáno uspokojením jednoho pozůstalostního věřitele, dovolával se obsahu pozůstalostních spisů D III 75/31, kterými nabídl důkaz a kterými byl důkaz také proveden a z nichž bylo zřejmé, že žalovaný nepožádal o svolání pozůstalostních věřitelů. Po skutkové stránce nepřednesl tudíž žalobce v odvolacím řízení nic nového a po právní stránce se obíral pouze námitkou žalovaným vznesenou, dovozuje z ustanovení § 815 obč. zák. její neodůvodněnost.

Čís. 16114.

Umluvili-li smluvci při sjednání nájemní smlouvy, že se nájemci zároveň vyhrazuje právo koupiti najatou věc do určité doby po odevzdání za určitou cenu, avšak nájemce vyhrazeného mu práva nepoužil, nýbrž se rozhodl teprve později věc koupiti, nelze nájemní smlouvu pokládati za smlouvu, již se mělo dosáhnouti účelu splátkového obchodu, a vztahovati na nájemní smlouvu předpisy splátkového zákona.

(Rozh. ze dne 20. května 1937, Rv I 1359/35.)

Žalující firma se na žalovaném (fotografovi) domáhá zaplacení 22.446 Kč 65 h s přísl. a k odůvodnění žaloby přednesla, že žalovaný koupil od ní v říjnu 1930 fotografický aparát »Photomaton« za 33.000 Kč splatných v měsíčních 24 stejných splátkách po 1.500 Kč a odbíral materiál potřebný k provozování dotčeného aparátu. K 31. prosinci 1931 vyplývala z tohoto obchodního spojení pro žalobkyni pohledávka 80.258 Kč 75 h, kterou přihlásila ve vyrovnacím řízení zahájeném o jmění žalovaného a již žalovaný ve vyrovnacím řízení i později uznal. Vyrovnání nebylo potvrzeno, žalobkyně si vyhradila vlastnictví k prodanému aparátu; žalovaný pak aparát vrátil, začež mu žalobkyně připsala k dobru částku 25.000 Kč se zřením na 2½ roční užívání a znehodnocení. Dále uplatnila žalobkyně částku 7.500 Kč směnečně. Směnky vydané žalovaným byly žalobkyní znehodnoceny a jsou k dispozici žalovaného. Ze zbývajících částky 47.758 Kč 75 h bonifikuje žalobkyně žalovanému dalších 53% a úroky, nepustí-li se žalovaný do sporu. Za sporu prohlásila žalobkyně, že bonifikuje žalovanému za vrácený aparát plnou kupní cenu 36.000 Kč, takže úhrnný dluh žalovaného činí 36.758 Kč 75 h, trvá však na původní žalobní žádosti, ježto se žalovaný pustil do rozepře a žalobkyně není již vázána 53% slevou. Proti žalobě namítl žalovaný, že o aparátu byla původně sjednána smlouva nájemní, při čemž bylo ujednáno jako nájemné 25% z příjmů žalovaného vytěžených z uvedeného přístroje. Jde proto o zastřený obchod splátkový. Později žalovaný koupil aparát na 24 měsíčních splátek za 36.000 Kč s výhradou vlastnictví žalobkyně až do úplného zaplacení. Kupoval pak také potřebný materiál a odebral takto od ní zboží za úhrnnou cenu 140.110 Kč 30 h. Na to zaplatil 173.833 Kč 85 h, takže za-